

Орлик Оксана

к.е.н, доцент кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах господарювання питання управління фінансовими ризиками при забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємств мають першорядне значення. Оскільки на сьогодні фінансові ризики підприємств є найбільш загрозливими і руйнівними, то розвитку вітчизняних підприємств в значній мірі сприятиме включення в їх інфраструктуру такої інноваційної технології менеджменту, як аутсорсинг.

Діяльність підприємства пов'язана з виконанням великої кількості функцій. Як правило, виконання основних функцій підприємство покладає на себе, використовуючи внутрішні джерела для забезпечення нормального виробничого процесу. Але в ряді випадків підприємство змушено вдаватися до послуг сторонніх організацій і передавати частину певних функцій сторонній організації, що спеціалізується у відповідній сфері професійної діяльності, тобто здійснювати аутсорсинг.

Переклад на аутсорсинг частини робіт, послуг або бізнес-процесів стає повсякденною бізнес-практикою для вітчизняних компаній. Консультаційні фірми надають послуги з аутсорсингу за наступними напрямками: здійснення оцінки внутрішніх та зовнішніх загроз безпеки підприємства, бізнесу; підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів про ринок, проекти, партнерів; перевірка ділової репутації та платоспроможності контрагентів та партнерів; забезпечення фізичного захисту об'єктів і топ-менеджменту; захист конфіденційної інформації та ін. [1].

Економічна ситуація в країні посприяла появі нових послуг на ринку аутсорсингу. Основними з них стали ІТ-аутсорсинг, кадровий аутсорсинг і аутсорсинг бухгалтерії. Першими запропонованими на ринку функціями ІТ-аутсорсингу стали технічне обслуговування офісної техніки і системне адміністрування. Згодом цей список доповнили аутсорсинг ІТ-інфраструктури, управління додатками і аутсорсинг ІТ-фахівців.

Серед причин переходу на аутсорсинг називають такі: збільшення продуктивності праці; зменшення витрат; фокусування на основній діяльності.

Використання аутсорсингової форми взаємодії є нетрадиційною для окремих сфер діяльності, у т.ч. і при забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємств. Тому, враховуючи це, а також нерозвиненість ринку аутсорсингових послуг, обґрунтуємо доцільність застосування аутсорсингу в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки вітчизняних підприємств.

Практично жодне підприємство малого та середнього бізнесу не в змозі організувати відокремлену групу фахівців або утримувати у своєму штаті навіть одного фахівця (фінансового аналітика, фінансового менеджера, фахівця з фінансової безпеки), який би аналізував рівень фінансової безпеки, що пов'язано в першу чергу з браком фінансових ресурсів. Відсутність такого фахівця змушує ризикувати при укладанні контрактів з новими контрагентами, при прийомі на роботу співробітників, витрачати час на виявлення причин розкрадань і нестач.

Виконання частини завдань щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки бізнесу, як і інші допоміжні процеси, може бути передано підприємством іншій спеціалізованій фірмі, що володіє необхідним досвідом, силами і засобами в області забезпечення безпеки бізнесу.

При забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємства доцільно використовувати послуги аутсорсингової фірми для:

- ведення бухгалтерського обліку;

- підтримки роботи інформаційної інфраструктури;
- захисту конфіденційної інформації;
- здійснення оцінки внутрішніх та зовнішніх загроз безпеки підприємства;
- підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів про ринок, партнерів;
- перевірки ділової репутації та платоспроможності контрагентів та партнерів;
- введення зовнішнього кризового управління;
- залучення зовнішнього відповідального виконавця робіт протягом встановленого гарантійного строку і т.д.

При цьому аутсорсинговим фірмам передається та частина фінансових ризиків підприємства, за якими вони мають більше можливостей нейтралізувати їх негативні наслідки і, як правило, мають в розпорядженні ефективні способи внутрішнього захисту.

Застосування аутсорсингу при забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємств має такі переваги: економічна доцільність застосування аутсорсингу; підвищення якості послуг, що отримуються; додаткові можливості для контролю якості послуг аутсорсера; додаткові переваги ринку конкуренції; кваліфікована спеціалізація; можливість залучення кваліфікованого персоналу; гнучкість в управлінні ресурсами; постійний доступ до нових технологій і знань; перекладання певної відповідальності на аутсорсингову компанію; доступ до ресурсів аутсорсингової компанії; зниження вартості реалізації бізнес-процесів (функцій), переданих на аутсорсинг; зниження ризиків, пов'язаних з реалізацією бізнес-процесів; підвищення інвестиційної привабливості підприємства тощо [2; 3, с. 92; 4, с. 383-385].

На практиці зростання частки аутсорсингу у фінансово-господарській діяльності вітчизняних підприємств відбувається вповільненими темпами. Причини цього криються у дисбалансі переваг і недоліків подібних послуг.

Недоліки й ризики аутсорсингу в системі фінансово-економічної безпеки підприємств полягають у наступному: втрата контролю над переданими функціями; витік інформації; загроза втрати конфіденційності інформації й розкриття комерційної таємниці; зниження якості послуги при несумлінності аутсорсера; поява залежності від аутсорсера-партнера, особливо якщо йому передані важливі функції або функції, пов'язані з обігом коштів; неприйняття змін персоналом підприємства; обмеження можливостей для навчання й росту своїх фахівців; загроза відриву керівної ланки від бізнес-практики; скорочення персоналу; можливість корупційної змови постачальника послуг (аутсорсера) з контролюючим його співробітником підприємства-замовника; неправильний вибір партнера-аутсорсера; використання постачальником послуги (аутсорсером) застарілих технологій; невинесення за межі підприємства основних функцій або бізнес-процесів тощо [5, с. 132; 6, с. 46].

Незважаючи на явні недоліки, фахівці в області аутсорсингу вважають за необхідне розвивати цю технологію менеджменту, врахувавши уроки з раніше існуючих проектів, і взявши на озброєння наступні правила:

- чітке визначення основних і стратегічних функцій, які не повинні передаватися на аутсорсинг, якщо підприємство хоче зберегти конкурентоспроможні переваги;
- укладання короткострокових контрактів з можливістю перегляду та скасування договору, в той час як всебічна угода про рівень обслуговування є обов'язковою і повинна включати як кількісні, так і якісні показники;
- стандартизований процес планування і прийняття рішень;
- організація управління повинна сприяти складанню реалістичних планів, визначати чіткі критерії вибору аутсорсерів, а також передбачати виділення ресурсів і часу на управління процесом підготовки угоди з метою мінімізації операційної складності у подальшому [3, с. 92].

Наприкінці слід зазначити, що підприємства не повинні вдаватися до аутсорсингу тільки через те, що таке останнє захоплення менеджменту. Аутсорсинг може стати потужним інноваційним інструментом при забезпеченні фінансово-економічної безпеки вітчизняних підприємств, хоча поряд з перевагами його застосування має певні недоліки та ризики.

Список використаних джерел

1. Гончарова М.Л. Аутсорсинг як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / М.Л. Гончарова. – Режим доступу : <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/13787/2/GoncharovaM.pdf>.
2. Аутсорсинг экономической безопасности [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.security-all.h18.ru/security-outsourcing.html>.
3. Воронин Э.Е. Управление промышленными предприятиями на основе аутсорсинга / Э.Е. Воронин // Вестник Саратовского государственного социально-экономического университета. – 2009. – № 4. – С. 91-95.
4. Орлик О.В. Переваги застосування аутсорсингу економічної безпеки / О.В. Орлик // Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (Луцьк, 8 грудня 2016 р.). – Частина 3. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2016. – С. 382-386.
5. Тищенко О.М. Аутсорсинг як фактор ефективності підприємств будівельної галузі / О.М. Тищенко, В.Є. Хаустова // Проблеми економіки. – 2012. – № 4. – С. 129-135.
6. Євтушенко Н.О. Аутсорсинг в діяльності підприємств України: переваги та недоліки використання / Н.О. Євтушенко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2014. – Вип. 1(42). – С. 44-47.